

Asia: VN/18003/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettely)

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavasta lupamääräysten tarkistamismenettelystä (uusi 71 §)?

Vad är er åsikt om det förfarande för översyn av tillståndsvillkoren som enligt propositionen ska tas in i miljöskyddslagen (den nya 71 §)?

Teknologiateollisuus ry katsoo, että ehdotetun tarkistamismenettelyn käyttöalan tulisi rajautua vain välttämättömiin tilanteisiin, sillä luvan hakijalla tulisi lähtökohtaisesti olla selkeä näkymä investointiympäristöstä. Hakijan tulisi siis voida kohtuudella luottaa siihen, että toiminta on hyväksyttyä luvassa asetettuja määräyksiä noudattaen riittävän kauaskantoisesti.

Teknologiateollisuus pitää kannatettavana sääntelyehdotuksen tavoitetta siitä, että sillä vähennettäisiin tarvetta määräaikaisille luville. Tärkeää on myös sen huomiointi, ettei tarkistamismenettely lisäisi tarpeettomasti niin toiminnanharjoittajien kuin viranomaistenkaan hallinnollista taakkaa.

On tärkeää, että viranomaisella olisi korostettu perusteluelvoite lupamääräysten tarkistamista koskevan määräyksen antamiselle. Aiemmin voimassa olleen säännöksen mukaiseen käytäntöön ei tule palata eli lupamääräysten tarkistamista koskevan määräyksen antamisen ei tule muodostua pääsäännöksi valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa lupa-asioissa. Kannatamme kuitenkin sitä, että ehdotukseen lisättäisiin toiminnanharjoittajalle mahdollisuus pyytää lupamääräysten tarkistamista koskevan määräyksen antamista.

Lakiehdotuksen perusteluissa tulisi korostaa vielä vahvemmin säännöksen eroa aiempaan tarkistamismenettelyyn verrattuna. Uuden säännöksen soveltamiskynnyksen tulee olla selvästi aiemmin voimassa ollutta menettelyä korkeammalla ja rajautua siten vain aidosti välttämättömiin tilanteisiin. Tällöin kysymykseen voisivat tulla lähinnä tilanteet, joissa lupa toiminnasta aiheutuvien

vaikutuksien epävarmuuden vuoksi olisi muutoin annettu määräaikaisena. Perusteluissa olisi mahdollista tuoda esille myös toimialoja (kaivokset), joille tarkistamismenettelyn on ajateltu olevan useissa tapauksissa tarpeen.

On huomattava, että toiminnasta aiheutuviissa vaikutuksissa on aina jonkinasteista epävarmuutta, eikä tällaisen väistämättömän epävarmuuden tule automaattisesti aiheuttaa lupamääräysten tarkistamista koskevan määräyksen antamista lupapäätöksessä. Tämän tulisi näkyä vielä selkeämmin säännöshdotuksen perusteluissa. Perusteluissa tulisi näin ollen korostaa, että menettely olisi poikkeus pääsäännöstä ja se tulee rajata vain välttämättömiin tilanteisiin. Perusteluissa tulisi siten näkyä vahvemmin se, että menettelyä ei tule aiemman käytännön mukaisesti soveltaa lähes kaikkiin valtion lupaviranomaisen toimivallassa oleviin lupa-asioihin, vaan että kyseessä on aiempaa huomattavasti rajatumpi mahdollisuus.

Itse säännöshdotuksessa rajaus onkin tuotu esiin sanavalinnalla, jonka mukaan lupamääräysten tarkistamista koskeva määräys voitaisiin antaa, jos se on välttämätön toiminnassa käyttöön otettavan tekniikan uutuuden tai toiminnasta aiheutuvien vaikutuksia koskevien tietojen epävarmuuden vuoksi. Säännöskohtaiset perustelut tulisi saattaa linjaan säännöshdotuksen sanamuodon kanssa.

On huomattava, että ympäristönsuojelulaissa on nykyiselläänkin laajat mahdollisuudet luvan muuttamiseen ja toiminnasta aiheutuvien vaikutusten epävarmuuksien hallitsemiseen. Näitä ovat YSL:n 29 §:n mukainen velvollisuus hakea luvan muutosta toiminnan olennaisen muuttamisen vuoksi, 54 §:n erityistä selvitystä koskeva määräys, 65 §:n tarkkailumääräysten muuttaminen, 80 §:n luvan tarkistaminen uusien BAT-päätelmien vuoksi, 89 §:n aloiteoikeus luvan muuttamiseksi sekä 92 §:n mukainen selventävä lausuma. Ehdotuksen valmistelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota näihin jo voimassa oleviin tarkistamis- ja muuttamisperusteisiin.

Rajaus, jonka mukaan tarkistaminen voisi tulla kyseeseen vain kertaalleen uuden toiminnan aloittamisen jälkeen, on kannatettava. Ehdotuksen mukaan määräys samalle toiminnalle voitaisiin kuitenkin antaa uudelleen, jos toiminnan olennaisen muuttamisen vuoksi sitä koskevaa lupaa olisi muutettava.

Tarkistamismenettelyä ei tule käyttää lupien ajantasaisuuden ylläpitämiseen, jos kyse on vaikeuksista hahmottaa toimintaan kohdistuvien määräysten kokonaisuutta lupien pirstaloitumisen vuoksi. Keinona kokonaisuuden hallitsemiseen tulisi kehittää sähköistä kokoelmapäätöstä, joka helpottaisi hahmottamaan toimintaan kohdistuvat määräykset. On myös tarpeellista kehittää luvituksen ja valvonnan yhteistyötä, jotta lähtökohtaisesti valvontamenettelyssä valikoidaan lupamenettelyyn luvan muuttamista varten ne laitokset, joissa todellinen luvan muuttamisen tarve on olemassa.

Näkemyksenne 88, 91 ja 125 §:ään ehdotettavista muutoksista?

Vad är åsikt om de ändringar som föreslås i 88, 91 och 125 §?

-

Näkemyksenne ympäristölupahakemuksesta pyydettäviä lausuntoja koskevan 42 §:n muutosehdotuksesta?

Vad är er åsikt om förslaget till ändring av 42 § om utlåtanden som begärs om ansökan om miljötillstånd?

Teknologiateollisuus kannattaa ehdotusta, jolla muutettaisiin YSL:n 42 §:ää siten, että lupaviranomaisella olisi jatkossa harkintavaltaa, pyytääkö se lausunnon toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

Näkemyksenne ympäristönsuojeluasetukseen ehdotettavista muutoksista?

Vad är er åsikt om de ändringar som föreslås i statsrådets förordning om miljöskydd?

-

Voitte esittää tässä muut kommenttinne esitysluonnoksesta:

Här kan ni lämna övriga kommentarer om propositionsutkastet:

-

Fiskaali Tiina
Teknologiateollisuus ry